

Образовање ученика изузетних способности: научне основе и смернице за школску праксу представља јединствен покушај у нашој средини да се у једној публикацији понуди научна монографија о даровитим ученицима и приручник за образовни рад са њима. Још већи значај овог рукописа лежи у чињеници да представља научно и истраживачки засновану подршку законским решењима о образовању ученика изузетних способности у нашем образовном систему. Како су издавачки пројекти у којима се преплићу теоријски и практични аспекти ретки, можемо да препоручимо заинтересованим читаоцима, посебно наставницима и стручним сарадницима у школи, да се инспиришу понуђеним и развијају сопствена решења у постојећим законским оквирима.

др Славица Максић, научни саветник
Институт за педагошка истраживања у Београду

Монографија представља значајан допринос образовању даровитих у општеобразовном систему. У теоријском делу, ауторка Ана Алтарас Димитријевић јасно и прегледно упознаје с основним концепцијама даровитости и научноистраживачким налазима о својствима даровитих ученика. Систематски су дискутовани разлози „за и против“ и ефекти различитих мера за подршку даровитима. Приручник, дело Ане Алтарас Димитријевић и Сање Татић Јаневски, показује да је могуће направити добар трансфер научних знања на праксу образовања, предлагањем конкретних упутстава и препорука за препознавање ученика изузетних способности у нашем образовном систему, као и за планирање индивидуализованог начина рада с њима.

Проф. др Бланка Богуновић
Факултет музичке уметности,
Универзитет уметности у Београду

ОБРАЗОВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ

А. Алтарас Димитријевић • С. Татић Јаневски

ОБРАЗОВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ: НАУЧНЕ ОСНОВЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ШКОЛСКУ ПРАКСУ

*Ана Алтарас Димитријевић
Сања Татић Јаневски*

ОБРАЗОВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ: НАУЧНЕ ОСНОВЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ШКОЛСКУ ПРАКСУ

САДРЖАЈ

УВОДНА РЕЧ

ДЕО ПРВИ: ПОЛАЗИШТА И ПУТЕВИ ОБРАЗОВАЊА ДАРОВИТИХ_

Ана Алтарас Димитријевић

I ПОСТАВЉАЊЕ ТЕМЕЉА: ЗАШТО ГОВОРИМО О ОБРАЗОВАЊУ ДАРОВИТИХ?

1.1. Зато што систематско учење и образовање имају кључну улогу у актуализацији даровитости

Место учења и образовања у савременим моделима даровитости

Демонстрација моћи систематског учења и вежбања – истраживања експертизе

1.2. Зато што даровити имају извесне специфичности које се пресликавају у „посебне образовне потребе“

Когнитивне и социоафективне специфичности даровитих ученика

Образовне потребе интелектуално даровитих ученика

Карактеристике и потребе различитих типова даровитих ученика

1.3. Зато што без посебних образовних мера даровити ученици немају оптималне услове за актуализацију својих способности

Како даровити опажају и доживљавају школу (без посебних мера подршке)?

Проблем академског подбацивања даровитих ученика

2. КАКО МОЖЕМО (НАЈ)БОЉЕ ОБРАЗОВАТИ ДАРОВИТЕ УЧЕНИКЕ?

2.1. Идентификација (препознавање) даровитих у образовном контексту

Појединачне методе идентификације интелектуално даровитих

Организовање целовитог поступка идентификације даровитих

2.2. Три стуба образовне подршке за даровите ученике: груписање, убрзавање и обogaћивање

Груписање по способностима

Убрзавање (акцелерација)

Обogaћивање

Преглед мера и препоруке

2.3. Образовање даровитих у инклузивном оквиру

Два концепта образовања даровитих ученика

Основне мере образовања даровитих у левку инклузије

Диференцијација и индивидуализација као механизми инклузивног образовања даровитих

2.4. Наставник као непосредна подршка образовању даровитих

Имплицитне теорије и ставови који се тичу даровитости

Пожељне особине и компетенције за рад са даровитим ученицима

Обуке наставника: изградња компетенција за рад с даровитим ученицима

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ УЗ ПРВИ ДЕО

ДЕО ДРУГИ: ПРИРУЧНИК ЗА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВЕ ЗА УЧЕНИКЕ ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ

Ана Алтарас Димитријевић

Сања Татић Јаневски

3. ЗАКОНСКИ ОКВИР ЗА ПРЕПОЗНАВАЊЕ И ПОДСТИЦАЊЕ ДАРОВИТИХ УЧЕНИКА

Именовање и одређење даровитости у нашим законима о образовању

Законом предвиђени облици подршке даровитима, тј. ученицима изузетних способности

Инклузивни приступ подстицању ученика изузетних способности: индивидуални образовни план

4. КАКО СМО УЧИЛИ О УВОЂЕЊУ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНОГ НАЧИНА РАДА СА ДАРОВИТИМ УЧЕНИЦИМА: ДВА ПРОЈЕКТА ЗУОВ-а

Пројекат „План за подстицање ученика са изузетним способностима у оквиру сарадње школе и специјализованих институција“ (2012/2013)

Пројекат „Подршка школама у припреми и спровођењу индивидуализованог начина рада с ученицима изузетних способности“ (2013/2014)

5. ПРЕПОЗНАВАЊЕ (ИДЕНТИФИКАЦИЈА) УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ У КОНТЕКСТУ ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ И ИЗРАДЕ ИОП-А

Основне одлике поступка идентификације из пројекта ЗУОВ-а 2012/2013.

Преглед резултата тестирања и друге документације стручног сарадника

Прикупљање наставничких процена уз помоћ чек-листа

Прикупљање вршњачких процена

Прикупљање података од родитеља/старатеља и ученика-кандидата за ИОПЗ: интервју

6. ИЗРАДА ПЕДАГОШКОГ ПРОФИЛА ЗА УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ

Опште одлике и препоруке за израду педагошког профила

Спецификовање јаких страна и интересовања ученика изузетних способности

Утврђивање где је ученику изузетних способности потребна подршка

Спецификовање приоритетних области и потреба за подршком у образовању

Шта треба избећи приликом израде педагошког профила ученика изузетних способности

Примери педагошких профила ученика изузетних способности

7. ПЛАНИРАЊЕ МЕРА ИНДИВИДУАЛИЗАЦИЈЕ ЗА УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ

Опште одлике и смернице за израду плана индивидуализације

Специфичности у планирању мера индивидуализације за ученике изузетних способности

Шта треба избећи приликом прављења плана индивидуализације

Примери планова индивидуализације рада с ученицима изузетних способности

8. ПЛАНИРАЊЕ ИНДИВИДУАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ ЗА УЧЕНИКА ИЗУЗЕТНИХ СПОСОБНОСТИ

Опште одлике и смернице за израду плана активности

Сугестије за израду појединих делова плана активности

Шта треба избећи приликом прављења плана активности

Примери планова активности за ученике изузетних способности

9. ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА

Како разумети разлике између индивидуализованог начина рада и ИОП-а?

Стварање услова за увођење индивидуализације

Сарадња наставника и стручних сарадника у планирању индивидуализације

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ УЗ ДРУГИ ДЕО